

Minister Finansów

Warszawa, 11 lipca 2025 roku

Sprawa: Postępowanie z wnioskami o umorzenie zobowiązań podatkowych
Znak sprawy: DPP6.055.2.2025.CNNM
Kontakt: Agnieszka Dzierżyńska
tel.: +48 538 506 064
e-mail: agnieszka.dzierzynska@mf.gov.pl

Pan Marcin Więcek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Odpowiedź na pismo w sprawie postępowania z wnioskami o umorzenie zobowiązań podatkowych

Odpowiadając na wystąpienie z 24 czerwca 2025 r.¹ dotyczące stosowanych przez organy podatkowe praktyk, polegających na umarzaniu jako bezprzedmiotowe postępowań zainicjowanych przez podatników o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego w sytuacji, gdy po wszczęciu postępowania ulgowego następuje uiszczenie lub wyegzekwowanie zaległości podatkowej, wyjaśniam co następuje.

Przedstawienie zagadnienia

Pismem z 20 grudnia 2023 r.² Ministerstwo Finansów stanęło na stanowisku, że skoro doszło do zapłaty podatku, to nie można już mówić o istnieniu zaległości podatkowej. Jeśli ona nie istnieje, nie sposób dokonać jej umorzenia, gdyż wówczas dochodziłoby do dwukrotnego zakończenia tego samego stosunku prawnopodatkowego. W sytuacji, gdy zaległość podatkowa objęta wnioskiem o umorzenie wygaśa na skutek jej zapłaty lub przymusowego wyegzekwowania, to zastosowanie ulgi w spłacie (umorzenie) jest niemożliwe, a co za tym idzie postępowanie w przedmiocie umorzenia zaległości powinno być umorzone.

W swoim wystąpieniu z 24 czerwca 2025 r. wskazał Pan, że przyjęcie takiej interpretacji przepisów jest niekorzystne dla podatników. W praktyce powoduje, że

¹ Wystąpienie RPO z 24 czerwca 2025 r. nr V.511.423.2025.EG

² Pismo z 20 grudnia 2023 r. nr DPP6.851.16.2023.CNNM

udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego w przypadku dobrowolnej zapłaty lub przymusowego wyegzekwowania, już po złożeniu wniosku ulgowego, staje się dla obywatela instytucją pozorną i wydrążoną z treści. Dlatego też okoliczność zapłaty lub przymusowego wyegzekwowania zaległości podatkowej nie powinna być postrzegana jako podstawa do wydania decyzji o bezprzedmiotowości postępowania ulgowego. Fakt, iż doszło do zapłaty lub egzekucji sprawia, że przedmiot postępowania ulgowego jedynie z faktycznego punktu widzenia przestaje istnieć, natomiast z punktu widzenia interesów ekonomicznych obywatela istnieje w dalszym ciągu. Nie ulega wątpliwości, że podatnik nadal jest zainteresowany określonym rozstrzygnięciem sprawy, które może rzutować na jego sytuację.

W związku z powyższym zwrócił się Pan do Ministra Finansów z prośbą o ustosunkowanie się do zasygnalizowanego problemu oraz o przekazanie informacji, czy resort finansów rozważa zmianę dotychczasowego niekorzystnego dla podatników stanowiska w przedmiotowej sprawie oraz czy analizowana jest zasadność wprowadzenia ewentualnych zmian legislacyjnych.

Stanowisko Ministra Finansów

Po dokonaniu ponownej analizy przedmiotowego zagadnienia zauważam, że praktyka polegająca na umarzaniu jako bezprzedmiotowych postępowań zainicjowanych przez podatnika o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego w sytuacji, gdy po wszczęciu postępowania ulgowego nastąpi spłata zaległości podatkowej lub jej wyegzekwowanie, nie znajduje uzasadnienia. Aktualne orzecznictwo sądów administracyjnych³ oraz stanowisko doktryny wskazują, że organ nie ma podstaw do umorzenia postępowania o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego z powodu zapłaty bądź wyegzekwowania zobowiązania i ma obowiązek rozpatrzyć sprawę merytorycznie. Zapłata podatku przez podatnika jest wykonaniem ustawowego obowiązku, a nie wyrazem chęci uiszczenia go. Obowiązek zapłaty podatku nie wyklucza prawa do ulgi. Podatnik, który uiścił zaległość podatkową nadal może domagać się jej umorzenia, bowiem zapłata nie pozbawia interesu prawnego w uzyskaniu rozstrzygnięcia w przedmiocie udzielenia ulgi. Należy zatem uznać, że w sytuacji, gdy wniosek podatnika o umorzenie zaległości podatkowej został złożony przed zapłatą lub wyegzekwowaniem zaległości podatkowej, to organ podatkowy powinien go rozpoznać.

Jedynie w sytuacji, gdy żądający sam (bez jakiejkolwiek formy przymusu) zrezygnuje z rozstrzygnięcia sprawy przyznania zwolnienia uznaniowego (ulgi), fakt uiszczenia przez wnioskodawcę na rzecz określonego związku publicznoprawnego jego zaległości podatkowej czy odsetek lub wyegzekwowania przez tenże związek tych należności w drodze egzekucji administracyjnej, spowoduje bezprzedmiotowość danego postępowania i będzie podstawą do jego umorzenia⁴.

³ Wyrok WSA w Poznaniu z 8 października 2024 r., sygn. akt I SA/Po 362/24, wyrok WSA w Szczecinie z 21 maja 2025 r., sygn. akt I SA/Sz 141/25

⁴ S. Presnarowicz *Ordynacja podatkowa. Tom II. Procedury podatkowe. Art. 120-344. Komentarz aktualizowany*, red. L. Etel, LEX/el.2025, art. 208

Aktualne stanowisko w tej sprawie zostało skierowane do Dyrektorów Izb Administracji Skarbowej.

Jednocześnie informuję, że zmiana praktyki działania organów podatkowych nie wymaga zmian legislacyjnych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Zbigniew Stawicki

Podsekretarz Stanu Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej